

N:o 69.

Ank. till Riksd. kansli den 26 april 1895, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning till Upsala stad af kronolägenheten Slottstegelhagen och en del af kronolägenheten Slottshumlegården.

(I. A.)

Enligt hvad af förenämnda, till statsutskottets förberedande behandling remitterade proposition (n:o 53) af den 15 mars innevarande år inhemtas, hade Kongl. Maj:t på derom gjord ansökning den 31 maj 1888 medgifvit Upsala stad rätt att, för tillgodoseende af dess behof af ökad vattentillgång, å de för kronans räkning utarrenderade, söderut från det planlagda stadsområdet belägna lägenheterna Slottstegelhagen och Slottshumlegården tills vidare hafva fem borrhål jemte en samlingsbrunn och ledningar anbragta mot skyldighet att, när så påfordrades, återställa marken i förut befintligt skick samt att ersätta innehafvaren af lägenheterna för all skada och olägenhet, som genom de ifrågavarande anordningarna kunde honom tillskyndas.

Med skrifvelse den 8 mars innevarande år hade domänstyrelsen till Kongl. Maj:t öfverlemnat en af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Upsala län till styrelsen insänd, till Kongl. Maj:t stäld skrift, deri stadsfullmäktige i Upsala anhållit, att, enär förenämnda borrhunnar och

samlingsbrunn för närvarande lemnade den väsentligaste delen af vattentillgången för stadens vattenbehof samt, derest, såsom ifrågasatts, Andra Svea artilleriregemente blefve förlagdt till Upsala, det för staden, särskildt med hänsyn till de anspråk, som till följd deraf komme att ställas på vattenledningen, blefve oafvisligen nödvändigt att för framtiden med fullkomlig trygghet kunna för vattenledningen påräkna den tillgång på vatten, som lemnades genom borrhunnarne, Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen aflåta proposition derom, att den mark, hvarå borrhunnarne och samlingsbrunnen vore anlagda, nemligen hela Slottstegelhagen, utgörande 1 hektar 56,27 ar, samt af den angränsande Slottshumlegården en areal af 19,5 ar, allt på sätt närmare utvisades å en ansökningen bilagd, af stadsingenjören L. F. Wählberg uppgjord beskrifning och karteskiss, måtte till Upsala stad med eganderätt upplåtas mot en köpeskillning af 2,000 kronor per hektar eller för hela området 3,515 kronor 40 öre, motsvarande det värde, hvartill området vid en af domänintendenten i Upsala län O. Lindewall, förste landtmätaren F. W. Mossberg samt uppskattningsmannen för kronoegendomar inom södra delen af nämnda län Carl Fock på anmodan af stadsfullmäktige den 31 sistlidne januari derå hållen värdering blifvit uppskattadt.

Enligt hvad i instrumentet öfver den verkställda värderingen omnämndes, bestode ifrågavarande jordområde, hvarå någon byggnad ej funnes, af åkerjord med djup och bördig lättare lermylla på botten af godartad lera; och hafva värderingsmännen, i betraktande af jordens förträffliga natuliga beskaffenhet och dess fördelaktiga läge i närheten af Upsala stad, ansett området ega ofvan berörda saluvärde af 2,000 kronor per hektar.

Då det sökta inköpet af ifrågavarande jord åsyftade ernåendet af ett allmännyttigt ändamål af största vidt och betydelse, nemligen ett stadigvarande betryggande af stadens vattenledning, samt den erbjudna köpeskillningen blifvit af sakkunnige och opartiske män bestämd och måste anses fullt skälig, hade magistraten i Upsala i afgifvet yttrande öfver ansökningen till densamma på det lifligaste tillstyrkt bifall.

Domänintendenten, hvars yttrande af Kongl. Maj:ts befallningshafvande inhemtats, hade, med förmälan att vid den uppskattning, som år 1893 verkställdes för förnyad utarrendering från den 14 mars 1896 af den landshöfdingen i Upsala län förut på lön anslagna jord, hvartill det till afsöndring ifrågasatta området hörde, arrendevärdet för jorden i Slottstegelhagen och Slottshumlegården, hvilken öfverallt vore af jemngod beskaffenhet, beräknats till 60 kronor för hektar, vid jemförelse

hvarmed den af staden erbjudna köpeskillning eller 2,000 kronor för hektar kunde anses för kronan fullt nöjaktig, förklarar, att, så vidt känt vore, någon särskild anledning att åt kronan bibehålla jordområdet i fråga ej förefunnes, samt att någon olägenhet genom dess afyttrande syntes så mycket mindre vara att befara, som kronan derförutom egde omkring 11 hektar åkerjord i Slottshumlegården och den derintill gränsande lägenheten Pilhagen, belägna i ett sammanhängande skifte mellan Fyrisån och vägen till Upsala hospital.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som lika med domänintenden-ten ansett den erbjudna köpeskillningen vara för statsverket fördelaktig, hade jemväl tillstyrkt bifall till ansökningen.

För egen del hade, enligt hvad af den Kongl. propositionen vidare inhemtas, domänstyrelsen, jemte meddelande att Slottstegelhagen och Slottshumlegården blifvit tillika med annan kronojord genom kammarkollegii kontrakt den 28 februari 1876 upplåtna på arrende under 20 års tid från den 14 mars samma år mot en årlig afgift af 760 kronor, anført, att då, så vidt för styrelsen vore känt, ifrågavarande jordområde icke vore för något statsverkerkets behof erforderligt samt de lokala myndigheterna ansett den erbjudna köpeskillningen fullt motsvara områdets värde, styrelsen ansåge sig böra hemställa om bifall till ansökningen på det sätt, att området finge af staden tillträdas den 14 mars 1896, mot det att köpeskillningen då erlades, och med vilkor i öfrigt, att staden, om så påfordrades, uppsatte och för all framtid underhölle stängsel i områdets gräns mot kronans mark.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att medgifva,

dels att ifrågavarande jordområde måtte till Upsala stad med eganderätt upplåtas, att tillträdas den 14 mars 1896, mot en köpeskillning af tretusen femhundra femton kronor 40 öre, som borde vid tillträdet inlevereras till länets landtränteri, och med skyldighet för staden att, om så påfordrades, uppsätta och för all framtid underhålla stängsel i områdets gräns mot kronans mark,

dels ock att köpeskillningen för området måtte på samma sätt som köpeskillningarna för försålda mindre kronoegendomar användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Mot hvad Kongl. Maj:t i förevarande hänseende föreslagit har utskottet icke haft annat att erinra än att den erbjudna köpeskillningen förefallit väl låg, särskildt med hänsyn till jordområdets synnerligen fördelaktiga läge. Med anledning häraf har utskottet ansett en ny

värdering böra anställas och i sådant hänseende velat tillstyrka, att, i likhet med hvad ofta förut af Kongl. Maj:t föreslagits vid fråga om jordafsöndringar af ej alltför ringa värde, ersättningen må bestämmas i den ordning, kongl. förordningen den 14 april 1866 angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof stadgar.

Utskottet får alltså hemställa,

att Kongl. Maj:ts omförmälda framställning må på det sätt bifallas, att Riksdagen medgifver,

dels att ifrågavarande jordområde må till Upsala stad med eganderätt upplåtas att tillträdas den 14 mars 1896 mot ersättning, som bestämmes i enlighet med kongl. förordningen den 14 april 1866 angående jords eller lägenhets afstående till allmänt behof, samt med skyldighet för staden, att, om så påfordras, uppsätta och för all framtid underhålla stängsel i områdets gräns mot kronans mark,

dels ock att ersättningsbeloppet må på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegen- domar användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Stockholm den 26 april 1895.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.